Ч. 263 (12.919). Львів, субота 21. листопаду 1931. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Півірічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

На порозі нового парляменту.

(Від нашого кореспондента.)

Льондон, 14. листопаду.

Нова Палата Громад відбула передучора своє перше засідання присвячене по старому звичаю вступним церемоніям, молебням, складанням присяги, відвідинам Палати Льордів, далі вислуханню престольної промови, одобренням і осудам цієї промови тай нарешті промові першого міністра. Підчас коли ці справи так розвивалися, одна за одною, по незрушимому обичаю, картина нової палати представлялася видцям із ґалерій такою цікавою, якою вона давно вже не бувала.

Саля засідання Вестмінстерської Палати між ін. також тим не похожа на салі інших парляментів, що лавки для послів розміщені в ній не впівколо, а поздовж і поперек, та що нема там трибуни для президії, міністрів і промовців. Всякий промовляє там із свойого місця, і обставина ця причиняється до того, що пророчистість англійського парляменту значно меше „святочна“ чи вимушена ніж воно буває по інших подібних установах у світі Божому. Великі британські „дебатери“ мало журяться стилістикою своїх промов, а високопарні декламації їм майже не відомі. Вони силкуються переконати слухачів, а не їх зворушити. Котра метода краща, нелегко відповісти. Зрештою можна сказати, що навіть найвимовніша промова мало коли викликає в парляментах особливе враження, а ще менше часто має безпосередній наслідок. Бо посли звичайно голосують не по хвилевому враженню і під впливом зворушення, а по вказівкам гуртів, до яких належать.

Цим разом приплив урядових послів, „урядових“ — тобто прихильних урядові, такий рясний, що він переливається через лавки, зберігані досі для урядової більшости, тай розливається по лавках колишньої опозиції. Лейбуристи тепер зведені до трьох рядків лавок, на яких засідають недобитки недавньої більшости. Всі вони вже осягли т. зв. зрілий вік (наймолодшому з них 42 роки) тай майже всі вони — 46 на 52 — колишні „чорноробочі“, а не соціялісти-інтеліґенти, як воно буває в інших парляментах. Наслідком відсутности, мабуть тільки тимчасової, п. Гендерсона, вони є під головуванням п. Джорджа Ленсбери, 72-літнього старця, з короткою сивою бородою, котрому залишилися вірними його давні виборці в льондонському кварталі „Поплер“. П. Ленсбери виголосив на вступному засіданні коротку промову, в якій він особливо суворо осудив двох „відступників“ партії, п. Мекдональда й особливо Сновдена.

Обік лейбуристів, у дрібному гуртку „незалежних лібералів“ — тих, що не вступили до урядової більшости, а зберігають передання старої ліберальної партії, — ми бачили майже тільки одну родину. На чотирьох валійців, з якої цей гурт складається, не менше троє носять прізвище Льойд Джордж: це старий премієр, його син і дочка. Та нікого з Льойдів Джорджів на першому засіданні не було, і таким чином з давнього лібералізму на салі було слідно небагато.

Серед більшости — дуже багато молодих людей тай нових послів (звиш 200); а більшість у цій більшости мають „уніоністи“, тобто завзяті консерватисти. Їх проводирам треба буде великої зручности, щоб їх вдержати під покровом п. Мекдональда, котрого вони ще вчора завзято поборювали. Переважно вони переконані протекціоністи, противники вільної торговлі, і вже тепер видно, що вони нетерпеливо дивляться на першого міністра, який, мовляв, занадто спроволи йде шляхом до охоронних мит. Нема сумніву, що великий буде їх тиск на тих членів кабінету, котрі належать до їх гурта, щоб як мога швидше наложити на довіз усяких товарів суворі митні тарифи. І вже нині люди закладаються, що — коли уряд не вволить їх домаганням, то — швидко сцілиться зародок невдоволення у лаві більшости. Тай треба признати, що — не зважаючи на всі огляди національного обєднання, під якими переведено вибори, — воно явище парадоксальне: недавній соціялістичний провідник на чолі консервативної більшости. Чого дивного, що молоді консерватисти побоюються, щоб учорашній соціялістичний лідер не вернувся до своєї давної політики, до якої схиляють його давні навички, інстинкти, ідеали. З побоювань таких виростає швидко почування моторошности і недовірчивости. В почуваннях цих криється найбільша небезпека, що загрожує теперішньому британському урядові.

А на уряд цей — не треба забувати — велика більшість сьогоднішньої Англії покладає трохи не всі свої сподіванки на вихід із небувало важкого положення.

Ів. Мел.

Ткацький промисл у Польщі.

III.

(Траґічний стан Лодзі. — Значна знижка цін. — „Фабриканти без фабрик“ і „халупники“. — Товариське життя в Лодзі і феноменальні пальці її мешканців.)

Коли на весну цього року кріза почала прибирати застрашаючі розміри, люди жартували: „Кріза скоро минеться. Чи буде ліпше? Ні, буде катастрофа“. І дійсно прийшла катастрофа зі всіми її страшними обявами. Очевидно, що найболючіше цю катастрофу відчуває найбільший осередок польського ткацького промислу, а саме охрещена „польським Манчестером“ Лодзь.

Продукція тканин упала на 50—40 прц. нормальної. Майже всі більші фабрики побанкрутували, а ті виїмки, котрі боролися з крізою за всяку ціну старалися вивязатись зі своїх зобовязань, стоять нині обезкровлені, бо нема за що продовжати продукцію тай нема і для кого. Нині нема в Лодзі майже ні одної більшої фабрики, яка не виповіла би своїм урядовцям працю з днем 31. грудня ц. р. Очевидно, це не значить, що всі фабрики закриються, бо деякі мають на увазі тільки знижку платень. Перша серія виповіджень і знижки платень мала місце ще в літі. Тоді вже обнизили пенсії директорам та урядовцям у радикальний спосіб, так, що деякі директори зїхали з 1.000 долярів місячної платні на 300, а прокуренти з 300 на 100 і т. д. Робітникам виповідають працю що два тижні, а що такий процедер можна повторяти тільки тричі, то фабрики що якийсь час закриваються і потім знов ангажують робітників, на те, щоби їм за два тижні наново виповісти. Така знижка коштів адміністрації разом зі знижкою бавовни дала змогу фабрикантам обнизити ціни на товар і збільшити експорт. Одначе знижка ця не мала майже ніякого впливу на внутрішню консумцію, бо зубожіння населення таке велике, що і знижка не помагає. Цікаве явище, що менші фабрики, які підчас „радісної творчости“ не робили ніяких інвестицій і не роздмухували штучно своєї продукції, нині майже не захиталися і працюють дальше з добрим успіхом.

Знижкова тенденція і недостача готівки викликали серед фабрикантів паніку і бажання позбутися накопичених запасів товару за всяку ціну, аби тільки за готівку. Оповідають веселий жарт на цю тему. А саме один подорожуючий агент лодзької фабрики раз-у-раз телеграфував до свого шефа, що за товар дають щораз то менше і запитував, чи може по такій ціні продати. Шеф відповідав: продати! Кінець-кінців ціна вже була смішно низька, а шеф таки каже: продати. Вернув агент з дороги і захворів. Відвідав його шеф, а бачучи, що агент уже умирає, питає його чи може має ще якесь бажання. — Нічого, каже агент, від вас не хочу, тільки скажіть мені правду, скільки вас коштує той товар, що я його продавав. — Сплоном, не було, здається, ціни за готівку, за яку фабрикант не віддав би свого товару...

Дуже рухлива й жива в нормальних часах Лодзь виглядає нині, як по похоронах. Не димить більшість коминів, не ранить уха гуркіт великих тягарових возів, наладованих, здається до неба бавовною чи вже готовим товаром. Люди снуються насуплені, зі звішеними головами, як засуджениці. Тай не дивниця, коли кожний четвертий мешканець або безробітний, або обанкротчений, а навіть ті, які ще нині працюють, невевні завтрішнього дня.

Лодзяни — нарід здібний і підприємчивий. Тому не дивниця, що навіть у часах такої крізи є люди, що роблять маєтки. Відноситься це передовсім до нового типу фабрикантів, а саме „фабрикантів без фабрик“. Маючи дещо готівки, такий новий фабрикант купує собі трохи пряжі — очевидно дуже дешево, бо за готівку — і віддає її до ткальні, яка, не маючи оборотових фондів, стоїть бездільно. Там йому зткають, інший знов побілить і такий товар, без коштів адміністрації, податків оборотових, доходових і ріжних інших соціяльних повинностей, коштує його біля 50 прц. дешевше. А що фірми не має, то йому не тяжко скритися від ока скарбового інспектора.

— Друга така „зараза“ для дійсних фабрикантів — це так звані „халупники“: збереться декількох безробітних майстрів і робітників, винаймають собі пару станків у бездільній фабриці і працюють. Не обходить їх восьмигодинний робочий день, працюють день і ніч з жінками й дітьми. Тому ясно, що з такими „фабрикантами“ великий промисл конкурувати не може. Щоби позбутися таких небажаних конкурентів, чи раз обнижити

їх продукцію податками, великий промисл звернувся до уряду з проханням, щоби наложив мито на бавовну, а зате звільнив їх від оборотового податку. В такий спосіб податкові тягарі досягнуть і тих новомодних „фабрикантів без фабрик“ і „халупників“. — От, до яких курйозів довела теперішня кріза: самі фабриканти просять, щоби наложити мито на сировець!

Колись цукорняне і товариське життя в Лодзі починалося пізно в ночі, коли вже всі бюра позамикані, а інтереси покінчені. Нині цукорні переповнені вже в білий день (цукорня заступає лодзянам нашу каварню), бо там при „малій чорній“ за сорок сотиків можна посидіти, забути про всі клопоти та згадувати про золоті часи „висьціґу праци“, коли то бувші „ґалґаняр“ в короткому часі ставали міліонерами. Нині саме навпаки: бувші міліонери сходять на „ґалґанярів“. А що лодзяни мануфактурники з діда прадіда, то найбільше виспеціялізовані у них пальці. Ті пальці у них такі чуткі, що тільки діткнеться ними матерії, то зараз пізнає, чия це робота, яка в них пряжа та скільки ниток в однім квадратовім центиметрі. Колись лодзянин не знав іншої балачки, як тільки про товар, „шлюси“, „рамши“ (продаж більшої партії товару по зниженій ціні, звичайно вже по сезоні). Нині говорять тільки про „пляйти“ (банкруцтва) вже доконані і ті, які ще небавком будуть, та гнуть собі байки... про фабрикантів, які не мають протестів. А привичні до роботи їх пальці вибубнюють на мрамориих столиках мельодії дуже сумні та безнадійні, як безнадійний є нині стан „польського Манчестеру“.

Е. Чучман.

З манджурського боєвища.

ТОКІО, 18. XI. ПАТ. На основі одержаних тут відомостей в часі нинішніх боїв японські війська потерпіли поважні втрати. Зачувати, що до штабу армії ген. Гай-люн-кіяна приділено 5 радянських старшин.

МОСКВА, 18. XI. ПАТ. З Мукдену повідомляють, що Чан-чу-лян наказав мобілізацію 19-ої дивізії своїх військ і має виступити проти Японії.

МОСКВА, 19. XI. ПАТ. На основі одержаних тут інформацій ген. Маа у відповіди на японський ультімат узалежнює виведення своїх військ з району ріки Нові від рівночасної евакуації з теренів японських військ. Зазначив також, що Гай-люн-кіян мав право розмістити свої війська довільно, навіть в округах, положених на південь від східно-китайської залізниці. Запевнення свободи руху на залізничій лінії Т онан-Ананхі узалежнив ген. Маа від одержання японської гарантії, що цією лінією не буде користуватися ген. Чан-кай-шен.

——o——

Перед відновою монархії в Манджурії.

МОСКВА, 19. XI. ПАТ. Як повідомляють радянські кореспонденти, перед кількома днями прибув до Мукдену б. малолітній китайський цісар Па-і і замешкав у японського князя Куна, де міститься теж урядовий комітет, що приготовляє проголошення незалежности Манджурії. Віднова монархії в Манджурії має відбутися до двох тижнів. На деяких домах вивішено вже хоругви з відзнаками манджурської династії. Па-і уродився в 1906 р., вступив на престіл в 1908 р. і був при владі до 1911 р. Владу виконував при ньому його батько кн. Чун.

ПАРИЖ, 19. XI. ПАТ. На домагання китайського делеґата Ше Рада Союзу Народів оголосила депешу з Нанкіну з повідомленням, що національний уряд протестує проти віднови манджурського цісарства. Бувшого цісаря Пуі, якого вхопили з Тієнтсіну, вивезли під японською ескортою до Мукдену, щоби там коронувати його на цісаря.

Китайсько-японські розходження в Союзі Народів.

ПАРИЖ, 19. ПАТ. Рада Союзу Народів мала вчора довірочну нараду, на якій йшли переговори між представниками Китаю і Японії. На основі інформацій, засягнених із міродатних джерел, хід нарад був такий: Представника Японії Йошізаву попрошено дати подрібні пояснення щодо трактатів, які на домагання японського уряду має признати Китай перед виведенням японських збройних сил з терену південно-східної залізниці. Міністр Бріян пробував перевести деяке розмежування між згаданими трактатами. Хотів, щоби Японія домагалася тільки визнання трактатів, що торкаються безпеки японських горожан в Манджурії. Щодо інших трактатів, що обіймають політичні або господарські справи, то їх можна би, на думку Бріяна, обговорити пізніше.

Японський делеґат Йошізава виступив рішучо проти пропозиції Бріяна. Він заявив, що Японія домагається визнання Китаєм всіх договорів, які підписано і ратифіковано. Не думає вона про узалежнення відкликання японських збройних сил від рішення всіх проблєм, однак домагається, щоб осягнено принципіяльне порозуміння, якого подробиці будуть предметом дальших переговорів.

Представник Китаю д-р Ше представив тези свого уряду. Опісля д-р Ше запротестував гостро проти заняття Ціцікару. Він зазначив, що Китай не годиться на ніякі переговори в справі зміни заключених між Японією і Китаєм договорів, доки японські війська будуть находитися на китайській території. Слід зазначити, що у всякому випадку в становищі Китаю видко деяку користну зміну. Китай вже не налягає на те, щоби переказати гаському трибуналові справу важности японсько-китайських договорів.

На сьогоднішньому довірочному засіданні буде визначений речинець явного засідання Ради.

Загальні Збори кооперативи „Рідна Школа“.

Як було заповіджено в українській пресі Загальні Збори кооперативи „Рідна Школа“ відбулися дня 15. листопада 1931 р. в домівці У. П. Т. „Рідна Школа“ під проводом містоголови кооперативи п. Константини Малицької.

Загальні Збори з вдоволенням приняли до відома, що кооператива навязала з видавцями „Української Загальної Енциклопедії“ і дала свою фірму за умовлений відсоток. Рішено видавати популярний півмісячник „Рідна Школа“ для справ школи і виховання для широких мас українського народу і затверджено широку і ріжнородну програму того органу. Цей орґан має появитися з початком 1932 р. Крім того обговорено справу створення дешевої кухні для вбогої української шкільної молоді, для безробітних і вбогого українського громадянства. Ця справа находиться тепер ще в стадії обмірковання і обчислень.

Загальні Збори кооперативи „Рідна Школа“ призначили з чистого зиску 500 зол. для У. П. Т. „Рідної Школи“ на удержання шкіл „Р. Школи“.

Довінчення Загальних Зборів кооператива „Рідна Школа“ відбудеться в понеділок, дня 23. листопаду 1931. в год. пів до 7 вечором в домівці У. П. Т. „Рідної Школи“ у Львові, Ринок, ч. 10, II. поверх для вибору Надзірної Ради і Контрольної Комісії. Всі члени кооперативи повинні доконче взяти участь у цих зборах.

Більшовицькі побоювання.

МОСКВА, 19. XI. ПАТ. Радянські кореспонденти довідуються з китайського джерела, що японська команда взялася формувати нові військові відділи, зложені з китайців і російської еміграції. Проводять цими відділами китайські генерали, що держать з Японією. На основі інших вістей японська команда ввійшла в порозуміння з царським ґенералом Семйоновом щодо утворення козацької (?) держави в усурійському краю.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 21. ЛИСТОПАДУ 1931.

Е. КРАН. 4)

Шляхами мистецької еволюції кіна.

Техніка подругою мистецтва.

У ніякому мистецтві техніка так сильно не звязана з артизмом, як у кінематографії: тому не диво, що деякі свої мистецькі досягнення вона завдячує чисто технічним здобуткам, над якими фахівці працювали дуже ревно. Хеміки досконалили плівку (огнетривка плівка целітова та цельонова, високочутливі й дрібнозернисті емульсії), оптики поралися коло обективів (**Zeiss - Tessar, Plasmat, Zeiss - Biotar F.: 1,4**) а конструктори щораз то новими винаходами стали комплікувати первісний простенький механізм Лімієрового знимального апарату. Невпинно додавали йому ріжне помічне приладдя — аж апарат став накінець тяжкою, великою машиною.

Конструктори тому так піклувалися механізмом, що він крив у собі ріжні мистецькі можливості й несподіванки. З цього приводу слід про них згадати в розвідці на тему артистичної еволюції кіна.

1) **Знимка в діяфрагмі.** Нераз доводиться нам бачити на екрані, як картина постепенно темніє і накінець зовсім никне; навпаки іноді бачимо, що чорний екран прояснюється, а на ньому поволі виринають обриси образу та кріпшають до повної інтенсивности. Знимки того роду це своєрідне кінове **alinea** — ними зачинають та замикають поодинокі композиційні цілости, акти тощо; теж цією їх виконують таким способом, що т. зв. діяфрагмою поволі зазначує знимок звільна заслонюють або відкривають (Ab- und verblenden) отвір сочки-обективу.

2) **Kreisblende:** знимка в формі кола звужується або розширюється концентрично на всі боки екрану. Цей рід знимок, виконуваних при помочі т. зв. блендера (**Blender**) тепер закинули, заступаючи його діяфрагмованими. У старших фільмах подибуємо їх часто.

3) **„Маска“.** Іноколи картина має інший формат, як екран: є округла, еліпсувата, має вигляд дірки від ключа і т. п. Спеціяльні „маски“ є саме цими рамцями, які в разі потреби змінюють прямокутник звичайної знимки на другу фіґуру.

4) **Многократний екран.** Видуманий режісером А. Гансом. Кілька ріжних прямокутних знимок заповнює екран, який виглядає, мов шахівниця.

5) **Многократня знимка (Doppeldruck - Aufnahme, Double exposure).** На цій самій плівці фільмується кілька ріжних сцен, що потім дають ефектний хаосоптичний джезбенд. Таким способом часто фільмують сцени повні метушні, щоби збільшити враження заколоту; так само візії, галюцинації і т. п.

6) **Переливна знимка** є комбінацією двох діяфрагмованих: одна картина меркне, а друга поволі на її тлі виринає — „одна в другу переливається“. Є це дуже граціозний, справді кіновий перехід від картини до картини.

7) **Мягка знимка (Soft-focus)** має пастелеві, негострі обриси. Є кілька способів як добувати такі знимки, які „розмазують“ чіткі обриси образу.

Таких знимок уживають залюбки в настроєвих сценах, щоби знищити неважні дрібниці образу, а зате підчеркнути загальний ліризм картини. Софт-фокусові портрети виглядають на екрані дуже „феєрично“ й одухотворено, якщо режісер в них не переборщить.

8) **Відворотна знимка.** Її майже ніколи не вживають, хоч ефект, який вона дає — справді капітальний, неоцінений напр. в кінофарсі, а при цьому незвичайно оріґінальний. Самогубник, сфільмований у хвилині скоку з камяниці на вулицю, буде відтак задом вискакувати з вулиці на дах дому, якщо при знимці будемо крутити корбою апарату взад. Перебіг кожного явища відбувається в відверненому порядку.

Крім вищезгаданих є ще й інші технічні способи мистецького вислову, одначе вже закинені або рідко вживані. Тому їх поминемо на боці, зате ближче займемося т. зв. знимками деформованими під часовим оглядом та однокадровими трюкфільмами.

Якби збільшення можна назвати деформацією, то в такому випадку Ґріфіт першопляново зреформував дійсність у просторі: предмети розрослися на екрані до неможливої, ірреальної величини. Та ще скорше перед першоплянівкою винайшли другий рід деформації, куди менш важний: деформацію явищ у часі, якою донині залюбки послугується кінофарса. Є це прискорена знимка, звана популярно трюковою (**Trickaufnahme, Kleinfrequenzaufnahme**).

Сучасний оператор при знимці виконує в секунді 2—3 оборотн корбкою камери (знимального апарату); а що одним оборотом на світлюється 8 чергових клітин-знимок (кадрів), то за секунду під сочкою пробігає 16—24 кадрів. З такою постійною скорістю опісля проектор висвітлює їх на екрані. Коли темпо камери зменшимо пр. до 4 кадрів на секунду, вони за 1/4—1/6 сек. пробіжать через проекційну машину; таким чином на полотні всяке явище відбувається 4—6 разів скорше, що для ока глядача виглядає дуже гумористично.

(Продовження буде.)

——o——

ОСТАННІ ВІСТИ

ВІДЛОЖАТЬ БЕРЕСТЕЙСЬКИ ПРОЦЕС?

У Варшаві знову кружляла чутка, що берестейський процес відложать, щоби цілу справу передати сл. судді. Мотивують це тим, що акт обвинувачення не обняв іще всіх тих, котрих повинен був обняти.

Оборона зреклася переслухання тяжко хорого сен. Лімановського, Дашинського, пос. Маліновського, сен. Возніцького й ін.

СТРАЙК ТРАМВАІВ, ВОДОПРОВОДІВ І ЧАСОПИСІВ.

На вічу робітників міських заведень у Варшаві робітники водопроводів і електрівні ухвалили прилучитися до страйку трамваєвиків. Тому пополудні військо обсадило електрівні й водопроводні заведення, щоби урухомити їх.

У четвер приходило кілька разів до сутичок між працюючими трамваєвиками (бо частина трамваєвиків не перестала працювати) і страйкарями. Тому й страйкуючі трамваєвики в год. 11. передпол. ухвалили з возами вернутися до ремізи. Страйкуючі напали на три вози, побили їх обслугу та пасажирів, один поліцай стріляв, одначе не зранив нікого.

Два дні страйку коштують уже Варшаву 250.000 зол.

До страйкуючих ухвалили прилучитися й часописні складачі, тому, що союз видавців домагався від них великих знижок платень.

ВІЙНА АНГЛІЇ З СРСР?

„Шікаґо Трібюн" повідомляє з Афганістану: Представник СРСР у Кабулі сказав афг. урядові, що всякі умови, заключені між СРСР і Афганістаном основувалися на попереднім фактичнім стані, а ост. місяцями англійці заняли Кашмір, де досі були лише протекторами. СРСР уважає окупацію Кашміру актом зверненим проти СРСР.

Є чутки, що вже почалися сутички між нерегулярними більшовицькими військами і військами сконцентрованими в Кашмірі.

ЯПОНІЯ УСПОКОЮЄ РАДЯНСЬКИЙ УРЯД.

ТОКІО, 19. XI. ПАТ. Японський уряд доручив свому амбасадорові в Москві, щоби звернув увагу комісаря закордонних справ Літвінова на консеквенції, які могли би вийти з пересунення радянських військ до північної Манджурії, та успокоїв його, що східно-китайська залізниця не зазнала ніяких шкід з приводу військових операцій.

4.300 ВБИТИХ І РАНЕНИХ.

ТОКІО, 19. XI. У висліді вчорашніх боїв японці мали 300 вбитих і ранених. Китайці ок. 4.000. Найкращих відділів ген. Маа не розбили японці тому, що відділи ці уступили. Ген. Маа схоронився до міста Кошуншаншен на півн. схід від Ціцікару.

НЕВТРАЛЬНІСТЬ АМЕРИКИ.

ВАШИНҐТОН, 19. XI. ПАТ. Державний секретар Стімсон заперечив рішучо., будьтоби Зєдинені Держави змінили своє становище в справі Манджурії. Зєдинені Держави не запропонували ніяких умовин зліквідування конфлікту і не приняли ніяких зобовязань супроти Китаю та Японії ,однак все радять поладнати конфлікт мирною дорогою, здержуючись від якогонебудь військового натиску.

АМЕРИКА ТА ВЕРСАЙСЬКИЙ ТРАКТАТ.

ВАШИНҐТОН, 19. XI. ПАТ. Держ. секр. Стімсон сказав, що становище Зл. Держав у справі відшкодувань незмінене від часу конференції през. Гувера з прем. Лявалем. Зл. Держави вважають відшкодування виключно евр. справою й не візьмуть участи в ніяких фр.-нім. переговорах.

„Нюйорк Таймс" пригадує, що підчас розмов із Лявалем мин. місяця Гувер здементував чутки, начеб підсував думку ревізії версайського пакту, головно щодо коридоря. З того запечення виходить, — впевняє часопис — що і з розмов Гувера з Грандім не вийде нічого такого, що зобовязало би Зл. Держави робити якісь висновки в справі ревізії версайського та сан-жерменського трактатів у відношенні до евр. справ.

—o—

Саботажі та „пацифікація" на берестейському процесі.

(22-ий день.)

На вступі четвергової розправи предсідник повідомив, що дістав письмо віцемарш. сойму Цара, в якім він дементує уступ із зізнань св. Трюмпчинського, у якім свідок сказав, нібито Цар заявив президентові ап. суду в Торуні: „Скажіть тим суддям, хай не важуться поступати проти уряду, бо я з ними порахуюся". Оборона противиться, щоби це письмо долучувати до актів, бо Цар, як знаменитий правник, повинен знати, що коли хоче забирати голос у справі повинен зголоситися до прокуратора, щоби покликав його на свідка.

Предсідник після наради постановив не залучувати згаданого письма до актів.

Св. Дунін-Борковський, бувш. львівський воєвода, заявляє, що акція Центроліву не мала нічого спільного не лише з УВО, але навіть із леґальними українськими партіями. Соціялісти у Львові репрезентують доволі сильно національно-польський відтінок. Ширек і Гавзнер не могли мати нічого спільного з УВО. Після пацифікації Сх. Галичини фільоурядові чинники бажали, щоби українською справою занялася столична преса, тому, щоби вона не передісталася на міжнародній терен. Свідок хотів розслідити, чи воно потрібне та чи українці вже не перенесли справи на міжнародній терен. Як свідок приїхав до Львова, довідався, що українські екстремісти переслали фотоґрафії та інформації за кордон. Тоді то св. ствердив, що ніхто з Центроліву не брав у цьому участи. Акцію зорганізували найскрайніші українські елементи.

Саботажі повстали на тлі неспокою, який витворився в краю. Основа неспокою була в цьому, що від коли повстала польська держава, у Сх. Галичині не було леґальної форми самоврядного життя. Самоврядування оставали в давньому складі 12 літ.

Для поляків той фактичний стан був рівнодушний, бо вони мають форму прилюдного життя в соймі. Українці не вважали сойму доброю плятформою для політичної дискусії для себе. Щодо цього положення змінилося в порівнанні з австрійським парляментом, де українці рахувалися з тим, що можуть впливати на більшість. Тому то самоврядна справа була актуальніша для українців, коли стали загострюватися відносини, зросла теж тайна діяльність серед українців.

Обор.: Чи акція Центроліву могла ослабити держ. впливи?

Св.: Для вирішення того я міг би зацитувати, що в 1926-7 р., коли положення в Галичині було дуже заогнилося, уряд був дуже сильний і тому я твержу, що теперішня політична акція не могла ослабити уряду.

Св. розмовляв із визначним українським ученим. Спитав його, чи не думає він, що прийшла відповідна хвилина осягнути порозуміння. На той запит дістав свідок відповідь, що думка в УНДО є проти всяких пактів із поляками тому що польські партії сваряться між собою. Не знати хто вкінці остане при голосі. Свідок відповів, що коли старше громадянство буде вичікувати, то це може погано вплинути на молодь. На це свідків розмовець відповів: „Таж Польща істнує, молодь зрозуміє, що нічого не може зробити".

Обв. Кернік питається свідка, чи згідне з правдою є твердження акту обвинувачення, що наслідком арештування обвинувачених і завдяки тому, що їх замкнули в Бересті, успокоїлася саботажева акція.

Св.: Тепер ця акція змаліла, та цього рішучо не можна лучити з Центролівом.

Прокуратор: Яка українська партія є представником українського пролетаріяту. Св.: Пролетаріяту небагато, репрезентують його соц.-демократи. Сільський пролетаріят репрезентує українська рад. партія, яка належить до II. інтернаціоналу, або сельроб, який комунізує. Обі ці партії дуже гостро поборюють себе взаїмно.

Вкінці зізнавали ем. ґен. Кукель та проф. Кот (автор протесту професорів краківського університету проти Берестя), оба професори краківського університету.

—o—

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла"**. Вчорашнє (262) число „Діла" підпало конфіскаті за цілу статтю нашого паризького кореспондента п. з. **„Граф Сфорца про Східну Галичину"**, з якої залишено тільки вступ. Це вже 64-а конфіската нашого органу в цьому році.

— **Ювилей акад. Василя Щурата.** Для вшанування 60-ліття життя і 40-ліття наукової та літературної праці б. голови Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові академика Василя Щурата відбудеться дня 6. грудня ц. р. в 12. год. впол. в Музею Т-ва (Чарнецького 24, I. пов.) святочна академія з такою програмою: 1) Привіт, 2) Іл. Свєнціцький: Характеристика творчости В. Щурата, 3) Яр. Гординський: Перший поетичний виступ В. Щурата, 4) Ів. Брик: Наукові досягнення В. Щурата в обсягу Шевченкознавства. Привіти надсилати на адресу Виділу, Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

— **Випадок ґен. Зах. Павлюха.** Пишуть нам з Відня, що наш ґенерал-емерит п. Захарій Павлюх упав так нещасливо, що зломив ногу. Тепер він у шпиталі, звідки має вийти вже в найкоротшому часі.

— **Україніка.** В „Праґер Прессе" з 12. ц. м. (ч. 306) поміщена на сторінці „Культура нинішньої доби" передова стаття Д. Чижевського п. з. „Геґель у словян".

— **Слідство в справі нападу під Бірчею припинене.** Прокуратура окружного суду в Перемишлі припинила слідство в справі нападу на почтовий амбулянс під Бірчею, де згинув ст. постерунковий Гібчинський, який пильнував цього амбулянсу. Арештованих під замітом участи в тому нападі Осипа Павліша і Миколу Пилипчука випустили на волю.

— **До вілома українського студентства.** В неділю, 22. листопаду ц. р., в год. 14-ій у столовій Українського Академічного Дому (вул. Супінського 21.) відбудеться студентська анкета в справі матеріяльної підтримки „Просвіти". Взиваємо загал українського студентства взяти участь в анкеті. — За Комітет: **М. Дужий; Ю. Старосольський; В. М. Янів.**

— **Михайлівські вечерниці.** Т-во „Зоря" у Львові при вул. Вірменській ч. 25. улаштовує в суботу, 21. листопаду ц. р., забаву з танцями на дохід опіки над українською ремісничою молодю. Початок в год. 8. веч.

— **З досягнень наших сусідів.** У Петликівцях Старих, пов. Бучач, посвятили з великою парадою „Дом Людови", в якому міститься читальня, бібліотека, театральна саля, молочарська кооператива, каса Стефчика, „кулко рольнічє", а також лазнички. — В Єзуполі, пов. Станиславів, приступили до будови польської захоронки.

— **Викинули жидів з Академії Мистецтв.** Краківський „Нови Дзеннік" повідомляє, що енденцькі студенти викинули з робітень Академії Красного Мистецтва жидівських студентів і студенток, при чому побили їх. Побили і 2 польських студентів, які вставлялися за жидами. Перед будинком академії проф. Ярoцький просив жидів, щоби не приходили на виклади 3—4 дні, аж „успокояться уми".

— **Влом до Каси Хорих.** У Стрию вломилися злодії до Каси Хорих і забрали 668 зол. 56 сот.

— **З краєвої хроніки.** На вул. Гофмана у Львові надїхав у повному розгоні військовий віз. Вулицею переходила старенька Ант. Зарембіна; дишель воза пробив їй чашку, в лічниці вона померла. Підстаршина Копчук і рядовик Воль станують перед судом. — Поліція арештувала кількa вломників, що виказували свою діяльність на области руденського повіту. Вони станують перед наглим судом.

— **Самогубство письменника.** З Будапешту повідомляють, що урядовець і відомий письменник Фодор, його жінка та його шурин отруїлися газом. Отроєних застав письменників син, що вернувся з театру. Причина: життєві трудноші.

— **Слон весільним гостем.** Недавно відбулося весілля послугача звіринного городу Джона Гальта у Грімсбі в Зєд. Державах. Молодий впав жертвою своєї вигадки: запросив на своє весілля слониху Росі. Росі спершу поводилася чемно, держала у своїй трубі китицю квітів і дала її молодій перед воротами церкви. Джон Гільт зараз після вінчання пішов на залізничу стацію, бо хотів виїхати в посвюбну подорож. Подо-

рожні клунки молодих несла слониха Росі. Перед відходом поїзду не хотіла вона віддати молодим їхніх клунків, здається зі заздрости, що це не її послюбна подорож. Поїзд віліхав; молоді вернулися до дому Росі віддала клунки аж другого дня хоч звороту їх домагалися молоді, їх родичі та й „сама“ поліція...

— **Нові жіночі одяги.** У Парижі появилися на вулицях жінки в одягах, що є рівночасно картою якоїнебудь частини світу. Таку новість придумав один із париських кравців. Якщо прийде до нас ця мода, то дітвора не купуватиме карт до науки ґеоґрафії: буде вчитися назв міст, гір і рік із одягу своїх матерей.

— **Книжка до читання — в темряві.** Після блискучих вказівок годинника — прийшла черга на книжку з світячими буквами. У Чехословаччині вийдуть у світ перші такі книжки: показчики власників телефону.

— **Всіх студентів-історикі в У. Я. К. у Львові** взивається прийти на конститууючі загальні збори, які відбудуться в неділю 22. XI. 1931. з год. 15.30 (безпосередньо по всестудентській анкеті). За Комітет: **М. Дужий, В. М. Янів.** 893

— **Членам Муз. Т-ва Лисенка у Львові** пригадуємо, що **загальні збори** відбудуться в неділю (22. ц. м.) в годині 4. попол. в малій салі (вул. Шашкевича 5/III). Просимо явитися в комплеті, бо справи важні. — **Виділ.** 887

— **Захлиснувся з радости,** якийсь громадянин, як довідався, що у Львові в Бесіді відбудеться коронація королівської пари Танга, на забаві Маслосоюзників у суботу 21. XI. ц. р. У безнадійному стані відвезло його ратунк. поготівля до кравецької робітні Українських Інвалідів, де після відпрасування його „довільного строю“— обовязкового на цій забаві крикнув здоровий: „а всетаки я там буду“ і побіг за запрошенням. 870

—o—

З театру.

ТЕАТР ІМ. І. ТОБІЛЕВИЧА (КООПЕРАТИВА УКР. ТЕАТР): *„ПУРҐА“*, пєса на 3 дії *Щеблова*, у перекладі *В. Блавацького.*

Цікавий сюжет із доби революційних подій. Розумно вибране тло акції: сибірська юрта серед непрохідної метелиці, де троє людей мусить провести зиму. Боротьба з двома найбільше первісними потребами людської природи: з голодом і коханням. Одна жінка серед двох мущин; ціла гама почувань від ненависти до симпатії і від захоплення до зневіри в людину. Боротьба безпосереднього англійця із хитрим москалем, що знає краще обставини, серед яких живе і природу, з якою вміє краще боротися. Цікаве степенування психольоґії: як один здобуває щораз більше самовпевненість, а другий тратить рівновагу. Двох мущин мусить грати з ранку до вечора ролю із своєї власт. перед єдиним глядачем — жінкою, що стежить за ними. А вона перед нима — хитрощами, ніжністю, своєю красою.

Така річ як сокира грає в такому первісному світі не меншу ролю, як світогляд людини. Кожний матеріяльний предмет має тут свою силу та вартість. Люди вчаться від свого середовища бути жорстокими та чуткими як звір.

Добре збудована драма, що не тратить ні на хвилину на своїй інтензивности і томить хіба тих, що взагалі не признають психольоґічних драм і не мають ніякого зацікавлення для тонких психольоґічних ситуацій.

Пєса виставлена дбайливо, інтеліґентно. Мала сцена надається зовсім добре для пєс, що вдоволяються простою обстановою. Головну ролю грала п-і Кривіцька. Уся увага зосереджена в цій пєсі на психольоґії жінки, що переходить під впливом нежданих обставин дві нежданi еволюції. Моменти енерґійних поривів, бадьорости, втоми, сумнівів і розпуки передавала наша вражлива артистка, як не можна краще. П. Блавацький дав мистецький тип революційного партизана однаково добрий у приступах люти та ліричних моментах. П. Бенцаль достроювався до них і мав багато експресії; може тільки в моментах зневіри та розпуки був більше словянином, ніж англійцем. Подиву гідний тип тунґуза дав п. Яковлів. Невиразна дикція п. Боровика саме в цій його ролі не шкодила ні трохи.

Всі ті, що воліли на першу виставу залишитися в хаті, щоби довідатися, чи варт піти до нашого театру, можуть повірити рецензентові на слово: пєса справді цікава, дуже добре виведена і варт того, щоби її повторити неодин раз. *м. р.*

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: БОМБИ НАД МОНТЕ-КАРЛЬО.

Два роки тому писала преса про таку сензацію, як капітан одного еспанського корабля програвши в Монте-Карльо не свої гроші загрозив управі касина, що збомбардує місто (себто і всю державу), коли йому не звернуть на означену годину програної. Цю подію вжила „Уфа“ для своєї фільми, підправивши її романтичним сосом про чарівну молоду королеву маленького царства Понтенеро, що заборонила капітанові свого (мабуть єдиного) корабля причалювати до такого небезпечного місця як Монте-Карльо. Це Понтенеро якась справді мітична країна, коли її королева-красуня мусить студіювати аж „Тайни, як зводити мущин“, а корабельний капітан може перед своїм консулем називати безкарно королеву „дурною гускою“. Смертельний гріх мав би не тільки рецензент, але й кожний глядач, який оповів би пригоди королевої та капітана тим, що ще їх не бачили. Жіноцтво, що памятає деяких героїв екрану з лиця, а не з прізвища, може собі пригадати з фільми „Синій метелик“ атлета, що залицявся до... Марлени Дітріх. Він грає головну ролю в цій фільмі; його прізвище на афішах. *м. р.*

З судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Голос оборони в справі питань щодо вини обвинувачених і початок промови прокуратора.)

Як ми зазначували в середу 18. ц. м. відбулося у вечірніх годинах продовження розправи, на якому оборона забирала голос в справі 22 питань, що говорять про вину обвинувачених, а котрі має затвердити або заперечити лава присяглих. Оборона намагалася злагіднити тенор цих питань, домагаючися заміни деяких точок карного закону такими, в яких є передбачений лагідніший вимір кари. Це все пропонувала оборона на випадок, колиб судді присяглі уважали когось з обвинувачених винним якогось злочину.

Головним речником оборони в тій справі був д-р **Старосольський.** В довших правничих виводах, насвітлених влучними прикладами з життя і цитатами з наукових праць визначних кримінольоґів виказував пр цю зовсім необоснованy й відкинену в праві ідеальну сполуку проступків. Тут заходить такий випадок щодо вини деяких обвинувачених, яким закидують рівночасно державну зраду й грабіжницьке душогубство. Щодо вини тих обвинувачених, яким закидується тільки державну зраду (§ 58) просить вставити евентуальне питання в напрямі публичного забурення (§ 65).

Вкінці спинився довше над виною обв. Дачишина та доказував, що ані судовий процес ані слідство не дали підстави посуджувати його в грабіжницькім душогубстві, що є загрожене найвищою карою, яку знає кодекс. А в цьому напрямі є поставлені питання щодо вини Дачишина. Теорія права і його правниче переконання кажуть, що в тому випадку, з огляду на цю ролю, яку відіграв обв. Дачишин в нападі можна виключно говорити про намагане вбивство, з § 141., а не про § 134., до якого сповнення вимагає закон безпосереднього позбавлення життя. Але тому, що не можна устійнити чия куля зранила тяжко постер. Молевського, бо при секції його тіла найдено аж три роди куль, цей злочин можна скваліфікувати як тяжке ушкодження тіла з § 143. Супроти того вносить поставити евентуальне питання в сенсі його виводів.

Отсі глибокі виводи оборонця вислухали всі присутні з незвичайним зацікавленням. В цій справі забирали голос ще й інші оборонці, що солідаризувались з внесками попередника та наводили свої арґументи, що промовляють за цею справою. Після репліки прокуратора трибунал після довшої наради відкинув всі внески оборони щодо вставлення евентуальних питань для присяглих.

Промова прокуратора Ліпша.

Цілий день розправи в четвер заняла промова прокуратора. Одначе він в цьому дні не закінчив її.

На початку промови, яку виголошує живо проявляючи подекуди свій реторичний талант прокуратор торкнувся 58. параграфу к. зак., який на цій розправі панує всевладно. Уважає що не можна говорити про перестарілість його, боо така точка істнує й істнуватиме в кожній державі, навіть тоді, колиб сповнилися ідеали УВО. УВО змагає до революції і будови української держави ріжними дорогами, передовсім зазнайомлює зі своїми цілями й побуджує до революційности при помочі „Сурми“, що ділає своєю романтикою головно на фантазію молоді.

Дальшим проявом цієї діяльности є експропріяційні напади. За польські гроші мають будувати українську державу, як сказав один з учасників нападу на вул. Глубокій. Дальше прокуратор зазначує, що УВО це стара фірма, яка властиво після конґресу у Відні вже не істнує, а її місце заняло ОУН.

Назви УВО уживають як більше знайомої й популярної марки ніж ОУН. Можнаб сказати, що коли УВО є мечем, то ОУН є головою цілої акції.

На отсій розправі сидять люди, які працювали в ріжних ділянках широкої діяльности тих нелеґальних організацій.

І так **Б. Кравців,** це чи не найвизначніша індивідуальність зпоміж всіх обвинувачених і йому признає прокуратор одно з високих становищ в єрархії революційної організації. Його відповідальність за протидержавну діяльність розпочинається щойно від 1928 р., бо за це, що до того часу робив, хоч і потягнули його до відповідальности та ведено слідство, одначе його уморено. Всеж таки його праця в гуртку державників, опісля в Союзі Нац. Молоді та в Пласті говорять про його протидержавне наставлення.

Доказом його протидержавної діяльности після 1928 р. є дані від зовнішнього і внутрішнього „виваду“, про який обширно говорив рзди. Івах в. Крім того деякі письма, найдені у нього. Дальше закидує йому прокуратор контакт із закордонним проводом ОУН, а також деяку хоч і далеку, злуку з нападом під Бібркою.

Дальше обговорює прок. вину братів **Процишинів Осипа і Жигмонта,** з яких першому, сальоновцеві Осипові, як назвав його, закинув писання підбурюючих відозв і злочин з

§ 5. розпорядку з 1928 року про шпіонажу. Брат його Жигмонт мав писати статті до „Сурми“ і передержував її у себе.

Обв. **Матийціва** уважає командантом Долинщини з рамени УВО та кольпортером „Сурми“ в тому окрузі. **Волод. Чуловський** був такиже кольпортером у городецькій дільниці Львова.

Обв. Б. **Корлюкові** не відмовляє прикмети визначного й запаленого геольоґа, одначе з цього ще не заключає прокуратор, щоби обв. Кордюк підчас своїх геольоґічних прогульок не занимався наладнуванням кольпортажі „Сурми“ на більшу скалю через Карпати. Посуджує його також в намові до підпалів. Доказами його вини є крім внутрішнього й зовнішнього „виваду“ ще й картка, в якій є законспіровані назвища осіб, що пособляли в пачкуванні „Сурми“.

Довше зупинився прок. Ліпш біля особи обв. **З. Пеленського,** якого назвав політиком а не боєвиком, що надавався би до роботи команд. як напад під Бібркою. Закидує йому контакт з командою УВО згл. ОУН Коновальцем, підготовку й активну участь в конгресі в 1929 р. у Відні. За цей конгрес стрінула його немила пригода вже підчас цеї розправи, бо у звязку зі слідством проти ін. учасників конгресу ОУН у Відні прокуратор був приневолений Пеленського арештувати та виступити проти нього з окремим слідством у цій справі. Злочинним в його діяльности уважає факт самого кермування націоналістичним органом „Укр. Голосу“ в Перемишлі, а не писання статтей, в яких якщо навіть було щось каригідного, то вже передавнилося. Вкінці закидує прокуратор Пеленському контакт зі закордонним „Пруном“ (проводом українських націоналістів), а вносить це з листу, писаного до нього Кравцевим.

Вкінці обв. **Козакевичівна** була звязковим між Бібркою і Львовом та переховувала зброю і мапи. За її виною промовляють анонімі, грипси, які писала в тюрмі і зізнання про себе в слідстві.

Про вину підозрілих у нападі під Бібркою, з котрих прокуратор говорив уже про вину З. Криша, напишемо в найближчому числі

Процес Івана Мицика.

Вчора 19. листопаду станув перед лавою присяглих у львівському суді молодий 20-літній юнак *Іван Мицик*, гімназ. абсольвент, уродж. 14. I. 1912. р. у Синевідську Вижному.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ

закидає обвинуваченому Мицикові: 1) Приналежність до тайної протидержавної організації УВО, яка поставила собі за мету відірвати від польської держави полудневo-східні окраїни; придумування та виконування терористичної акції на припоручення тієї організації; дальшу співучасть у намаганнях відірвати частини польської держави від цілости, збільшити і викликати небезпеку для держави зі зовні та викликати повстання і домашню війну в середині держави.

2) Підступне вбивство Евгена Бережницького двома револьверовими вистрілами дня 16. червня 1931. на вул. Ґродзіцьких у Львові.

3) Намагане вбивство робітника Станислава Свідзінського, який хотів перепинити його утечу.

Всі ці провини підходять під пар. карного закону, — а саме: під 1) — злочин державної зради з пар. 58 ц., 59 б. II. карн. зак.; під 2) злочини убивства з пар. 134, 135, I. і III. карн. зак.; під 3) злочин намаганого вбивства після пар. 8. карн. зак. вбивства з пар. 134. і 135. IV. карн. зак. каригідних після 136. пар. з примінениям § 34. кар. зак.

РОЗПРАВА.

Розправа почалася в 9.30 год. відчитанням акту обвинувачення. Розправою кермував радн. Тертіль, обвинувачував прок. Степан Мінасович, обороняли д-р Ганкевич і д-р Старосольський, які зголосилися до оборони безпосередньо перед розправою на місце призначеного судом д-ра Ашкеназого.

На салю розправ пустили лише найближчу рідню, поліційних службовиків і деяких по. українців.

Відчитали акт обвинувачення, який кром закидів і розважань є зусиллям змалювати картину, що її можна було бачити на вулицях Ґродзіцьких, Скарбківській, Підвалю, та Домініканській.

ЗІЗНАННЯ ОБВИНУВАЧЕНОГО.

Обвинувачений Іван Мицик не почуває за собою вини. Свою приналежність до УВО уважає честю, а не злочином. Вбиваючи Евгена Бережницького — виконав приказ свого провідника, йому все одно чи приказ домагається від нього розкидування летючок чи вбивства. До УВО належить від 5. червня 1931 р.; цього дня він здав матуру та заприсягнули його на члена організації; передтим був він лише її прихильником. Обвинувачений переходить до змалювання діяльности УВО, — яка поставила собі за мету боротьбу з окупантами всіх українських земель аж до побідного кінця. На другий день після заприсяження (6. VI. 1931.) провідник показав йому пок. Бережницького під воротами школи та сказав, що він мусить згинути, бо він — провокатор. Хотів показати присуд смерти на Бережницького, але обв. Мицик не читав його, бо повірив своєму провідникові на слово; провідник хотів йому дати револьвер до виконання цього присуду, але обв. не приняв, бо мав свій марки „Штаєр“ дома, від провідника довідався про адресу Бережницького.

Обв. Мицик пройшов за пок. Бережницьким від школи до дому при вул. Вірменській ч. 25. Другого дня виїхав до дому до Синевідська Вижного, щоби забрати свій револьвер „Штаєр“. До Львова вернувся 13. червня в 23 год. і пішов прямо на забаву до „Ремісничої Палати“. На другий день 14. червня пішов після полудня на площу „Сокола Батька“, бо сподівався там зустрінути Бережницького й виконати приказ-присуд УВО. Там його зустрінув, але не вбив, бо той зник йому з очей. Вечором того дня пішов під мешкання Бережницького та ждав на нього до 10. год. Ніч переспав у товариша, перебрав інше вбрання та на другий день знову без успіху ждав від 8—10 год. вечора під хатою Бережницького. Тому змінив плян: постановив убити Бережницького тоді, коли той виходитиме з дому до школи — перед 8. год. рано. 16. червня в 7.45 год. вийшов Бережницький у товаристві Кордиша зі свого мешкання та пішов улицею Ґродзіцьких у напрямі Ринку. Обвинувачений пішов за ним і з віддалі двох кроків вистрілив двічі з револьвера, міряючи в лівий бік плечей Бережницького. Опісля хвильку пождав, бо не знав, чи Бережницький смертельно ранений.

Коли побачив, що пок. Бережницький захитався, мерщій кинувся тікати прямо перед себе. Був схвильовано-подразнений, для пострáху стрілив у воздух, побачив поліцая на вул. Вірменській, тому змінив свій первісний плян утечі й зі Скарбківської вул. побіг на Підвалля. З усіх боків окружила його нагінка й поліцаї розброїли його. У слідстві зізнав спершу, що він Василь Іренко, опісля признався до справжнього прізвища.

Підсудний відповідає дальше на питання прокуратора, предсідника й оборони. Накази УВО для нього міродайні. УВО покликана до осуджування конфідентів поліції та провокаторів, бо колиб не боролася з ними, організація розледжувалася би. Коли брався до виконування присуду був свято переконаний, що це *присуд*, тим самим що попереду справу розглядали судді УВО та винесли присуд смерти на підставі доказів. Після виконання присуду тікав не зі страху перед карою, але тому, що він, як карний член потрібний УВО і лише для неї хотів зберегти своє життя.

ПЕРЕСЛУХАННЯ СВІДКІВ.

трeває дуже коротко. Зізнають лише три: поліцаї Кулаковський та робітники Свідзінський і Кметь. Всі вони описують ту хвилину течі Мицика коли йому свідок Свідзінський заступив шлях до втечі. Обв. пострілив його тоді одним чи двома стрілами з револьвера у праве рамя та пальці лівої руки. Свідки признають, що обв стріляв лише на пострах, без бажання вбити свідка Свідзінського, це признає навіть сам пошкоджений Свідзінський.

ПРОМОВА ОБОР. ГАНКЕВИЧА.

Обор. д-р Ганкевич говорить коротко, але гаряче й річево. З батьківською ніжністю заступається за обвинуваченого, вказує на його молодий вік. Прохає, щоби судили його не як судять звичайного злочинця, що вбив для самого задовілля, чи грошевої наживи, а як жовніра, що без розважування виконав приказ свого наставника й тепер стоїть за це в обличчі суду. Підчеркує, що обв. стріляв підчас утечі не з наміром убити когонебудь, а зокрема св. Свідз. лише виключно на те, щоби залякати тих, що хотіли його спинити. Вносить на зчеркнення з питань для присяжних тих місць, що зараховують підсудного до злочинців, які вбивають для власної потреби, задовілля чи зиску.

Після промови прокуратора, який дуже нагально начеркнув діяльність УВО і її загрозаливість для польської держави, оборонець д-р Ганкевич гарячими висловами застерігається, що діяльність УВО спрямована не виключно проти Польщі — а проти всіх окупантів українських земель. Прохає судити обвинуваченого за перше та друге питання, а третє й четверте заперечити.

Прокуратор сказав між іншим, що змагання до самостійности України безнадійні, бо вона роздерта на чотири займанщини, а найбільше шкідливою для ідеї визволення це діяльність УВО.

Дуже річево відповів на промову прокуратора д-р Ганкевич. Він пригадав про три займанщини польських земель і про те, що це не здержувало визвольних змагань поляків. Признає, що за вбивство Бережницького закон вимагає кари, але пригадує, що моральним вбивником його не той, що дав приказ Мицикові виконати присуд, моральна відповідальність спадає на тих, що дзвінкими срібняками захопили душу молодого Бережницького й тим осквернили її.

Після кількох слів прокуратора й оборонців до лави присяжних, предсідник відчитує 4 питання й присяжні відходять на нараду.

ВЕРДИКТ ПРИСЯЖНИХ.

На перше питання в напрямі державної зради з пар. 58 ц. к. з. — потвердили присяглі 12 голосами вину обвинуваченого. Друге питання в напрямі скритовбивчого душогубства пок. Бережницького з пар. 134. 135. з. к. потвердили присяглі 11 голосами. Третє питання про намагане вбивство св. Свідзінського: 10 голосів ні, 2 так. На четверте питання в напрямі позбавлення свідка Свідзінського працездатности більше одного місяця — 10 голосів так, 2 ні.

ПРИСУД.

На основі вердикту присяглих засудив трибунал Івана Мицика на 15 літ важкої тюрми.

Оборона має право до 3-ьох днів від присуду зголосити відклик. Розправа скінчилася після 1-ої години пополудни.

Нові книжки й журнали.

Проф. Іван Огієнко: БОГОСЛУЖБОВА МОВА В СЛОВЕНСЬКИХ ЦЕРКВАХ. Збірка рецензій на нові видання. Відбитка з „Ельпіс" 1391 р. т. V. ст. 189–217. Варшава, Синодальна друкарня.

ЖУРНАЛИ.

КІНО, двотижневий журнал кінематоґрафії. II. рік видання. Ч. 22.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, двотижневик літератури й політики. Р. IV. Ч. 92. 10. листопаду 1931.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. XI. н. р. за масло експортове та десерове пріма 3·40 зол., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 1·30 зол., копу яєць 6·80–7·00 зол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театр ім. І. Тобілевича (Кооператива Український Театр у Львові) Саля „Ремісничої Палати", Стрілецька площа ч. 7

20. XI. Пятниця, „Міна Мазайло" — комедія на 4. дії Миколи Куліша (з репертуару Театру Березіля в Харкові)

21. XI. Субота „Розвідка" — оперетка Фаля на 3. дії.

22. XI. Неділя, попол. „Життя Парижа" — оперетка на 5. дій Офенбаха.

22. XI. Неділя, вечір, „Про що тирса шелестіла" — песа на 5. дій Черкасенка.

23. XI. Понеділок, „Пірвання Сабінок" — комедія на 4. дії братів Шантанів.

Великий Міський Театр:

Пятниця 20 листопаду в год. 7·30 веч. „Донжуанові вакації".

Субота, 21. листопаду год. 3·30 поп. „Баба Яга" (предс. для дітей, ціни найнижчі).

Субота, 21. листопаду год. 7·30 веч. „Краковяки та верховинці".

Неділя, 22. листопаду год. 3·30 попол. „Краковяки та верховинці".

Неділя, 22. листопаду год. 7·30 веч. „Краковяки та верховинці".

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 20 листопаду в год. 7·30 веч. „Вірна любка".

Субота 21. листопаду в год. 3·30 поп. „Сліпий Казьо", казка М. Кубішиної.

Субота 21. листопаду в год 7·30 веч. „Штуба", трохи комедії та трохи драми К. Лечицького.

Неділя 22. листопаду в год. 3·30 поп. „Вірна любка"

Неділя 21. листопаду в год. 7·30 веч. „Штуба"

Понеділок 23. листопаду в год. 7·30 веч. „Штуба".

—o—

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Світла великого міста" (Чарлі Чаплін).

КАСІНО: „Роман із поручником" (Льоренс Тибет).

КОПЕРНИК: „Марлена Дітріх як X-27".

...: „Там, де Волга плине" („Відродження").

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Дітріх як X-27".

МІРАЖ: „Гарольд у Люнапарку" „Роскоші гостинности" (Гарольд Льойд, Бастер Кітон).

ОАЗА: „Моряк глядає кохання" та „Король джезу".

ПАЛЯС: „Бомби над Монте Карльо".

ПАН: „Княжна на вдпустці".

ПАСАЖ: „Чотирьох чортів" (Джанет Ґейнор) і звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Дівчина з карузелі", „З обіймів в обійми".

СОНЦЕ: „Загибіль Росії".

СТИЛЕВЕ: „Серце на вулиці" та звукова комедія.

УЦІАЛ: „Ковбой з Монтани", „Пат і Паташон як стрільці".

ХИМЕРА: „Гальо! Тут говорить Яроші", „Два серця".

Програма радіо.

Неділя, 22. листопаду 1931.

Ляйпціґ (259,3) 20.15 Концерт. **Льондон** (356,3) 20.05 Концерт. **Гамбурґ** (372,2) 19.00 Пісні. **Букарешт** (394,2) 20.00 Оперетка. **Берлін** (419) 20.00 Промова Брінінга. **Рим** (435,4) 20.45 Концерт. 21.00 Концерт. **Кенігсберг** (472,4) 16.30 Концерт. **Прага** (486,2) 20.30 Концерт. **Міляно** (500,8) 20.35 Опера. **Відень** (516,4) 15.40 Концерт. **Мінхен** (532,9) 17.30 „Пісні скитальця". **Харків** (937,5) 20.00 Концерт. **Ленінград** (1000) 19.00 „Знак защиту". **Осльо** (1083) 18.00 Концерт. **Москва** (1481) 15.00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11.40 Перегляд преси ПАТ. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Шкільний ранок. 16.20 Радіохроніка. 17.10 „Алькоголізм і молодь". 17.35 Концерт. 18.05 Для дітвори. 18.50 Всячина. 19.15 Листування. 19.25 Льоґіка мови. 19.45 Радієвий денник. 20.00 „На овиді". 20.15 Концерт. 21.55 „Витай, зірко волі". 22.50 Спорт. 23.00 Танкова музика. Грамофонові кружки: 13.00, 15.25, 16.40. 19.40.

Неділя 22. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11.58 Час із Варшави. 12.10–16.30 Передачі з Варшави. 16.40 Виклад. 17.15 „Воєнна роля Львова". 17.30 Передача з Варшави. 17.45 Концерт 19.00 Всячина. 19.35 Спорт. 19.45–24.00 З Варшави. Грамофонові кружки: 16.20, 16.55, 19.30, 19.40.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Заходом Порадні Матерей і Української Бесіди відбудеться в пятницю дня 20. листопаду 1931 р. в год. 6. вечором у салі Бесіди відчит д-ра Осипа Фідяса: „Як і що давати їсти дитині".

На Українських Інвалідів зложив п. інж. Р. Воробкевич з Білобожниці зол. 20 — замість подяки за надіслані желання з нагоди вінчання.

Звичайні Загальні Збори „СОЮЗУ УКРАЇНОК" у Львові

відбудуться в днях 4. і 5. грудня 1931 р. в салі „Української Бесіди" вул. Рутовського ч. 22. Порядок нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Звіти з діяльности Голов. Виділу.
3. Касовий звіт.
4. Звіт Контрольної Комісії і признання абсолюторії уступаючому Голов. Виділові.
5. Вибір нового Головного Виділу.
6. Зміна статуту.

Головний Виділ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10